

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အဖိုးရ^၁
ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

စာရိတ္ထနှင့်ပြည်သူ့နိုတ် ပထမတန်း

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အဖိုး၏
ဝညာရေးဝန်ကြီးဌာန

တရိုက္ခနှင့်ပြည်သူနိတိ ပထမတန်း

မာတိကာ

အစဉ်:	သင်ခန်းစာ	စာမျက်နှာ
၁	ပိုပိုတို့မိသားစု	၁
၂	လူကြီးမိဘများကို ကျည်ပါ	၅
၃	အိမ်နှုတ်ကျေးခြင်း	၉
၄	လိမ်ညာရှိ မပြောတော့ပါ	၁၄
၅	ဖြာဖြာ၏နောင်တ	၁၈
၆	တာဝန်ကျော်	၂၂
၇	ကျင့်ဝတ်လိုက်နာ ညီငယ်ရာ	၂၆
၈	လူကလေးရဲ့ ရိုးသားမှု	၃၀
၉	ယဉ်ကျေးပျုံဌာ ဆက်ဆံပါ	၃၅
၁၀	ယုံကြည်ရသူ	၃၉
၁၁	စာနာတတ်သူ	၄၃
၁၂	မူစူးသိတဲ့တရားမျှတမူ	၄၇
၁၃	တပည့်ဝတ်	၅၁
၁၄	နိုင်ငံချွဲသူ	၅၅
၁၅	မဂ္ဂလာနဲ့နက်ခင်း	၆၀
၁၆	လှပစေချင် တို့ဝန်းကျင်	၆၅

သင်ခန်းစာ (၁) ပိုပိုတိုမိသားစု

လူကြီးမိဘတွေရဲ့ဆိုဆုံးမစကားကို အလေးထားလိုက်နာတတ်ဖို့ ဒီသင်ခန်းစာကို
လေ့လာကြရအောင်။

- သူငယ်ချင်းတို့အိမ်မှာ မိသားစုဝင်းရှေ့
ဘယ်နဲ့ယောက်ရှိပါသလဲ။
- ဘယ်သူတွေလဲ ပြောပြပါလား။
- ဖေဖေနဲ့မေမေက သူငယ်ချင်းတို့အတွက်
နေ့စဉ် ဘာတွေလုပ်ပေးပါသလဲ။

ပိုပိုတို့မိသားစ

တစ်ခါတုန်းက တော်ခုပ်တစ်ခုမှာ ခြေသံမိသားစတစ်စု နေထိုင်ကြတယ်။ သူတို့မိသားစမှာ ဖောင်ခြေသံကြီး၊ မိခင်ခြေသံမကြီးနဲ့ သားလေးပိုပိုတို့ ပါဝင် တယ်။ ဖောင်ခြေသံကြီးက မိသားစအတွက် အစားအစာကို နေ့စဉ် ရှာဖွေ ကျွေးမွေးတယ်။ မိခင်ခြေသံမကြီးကလည်း ပိုပိုကို ဂရာတစိုက် ပြုစ စောင့်ရှုရာက်လေ့ရှိတယ်။

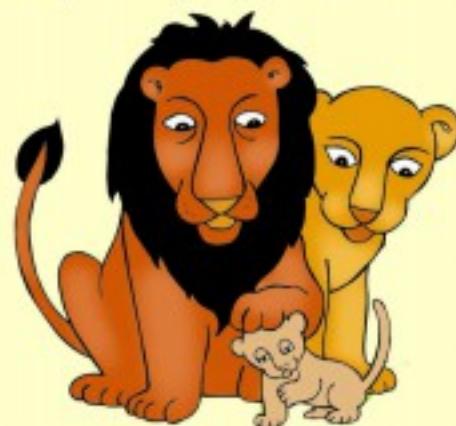
ပိုပိုတို့မိသားစဟာ ဂုဏ်ထဲမှာ ပျော်ပျော်ချင်ချင် နေထိုင်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပိုပိုဟာ ဂုဏ်ထဲအပြင်ဘက်ကို ထွက်ကြည့်ချင်တယ်။ မိခင်ကြီးကိုခွင့်တောင်းပေမဲ့ ခွင့်မပြုတဲ့အတွက် ပိုပို စိတ်ပျက်သွားတယ်။ တစ်နေ့မှာ ပိုပိုဟာ မိခင်မသိအောင် ဂုဏ်ထဲရဲ့အပြင်ဘက်ကို ထွက်ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါမှာ ပိုပိုမမြင်ဖူးတာတွေ တွေ့လိုက်ရတော့ အူးသြေး ပျော်ချင်သွားတယ်။

တဖည်းဖြည်းနဲ့ ဂုဏ္ဍားနဲ့ဝေးတဲ့ နေရာကို ရောက်ရှိသွားတယ်။ အဲဒီ အချိန်မှာ ဆာလောင်မွတ်သိပ်နေတဲ့ မြေခွေးအပ်စုတစ်စုက ပိုပိုကိုတွေသွားပြီး ကိုက်ဖြတ်စားသောက်ဖို့ နောက်ကနေ အတင်းဂိုင်းလိုက်ကြတယ်။ ပိုပိုကြောက်လွန်းလို့ ရှိသွေ့အားအင်လေးနဲ့ ပြေးရတော့တာပေါ့။

အဲဒီအချိန်မှာပဲ ပိုပိုရဲ့ အဖေနဲ့ အမေရာက်လာပြီး ကယ်တင်လိုက်တဲ့အတွက် ပိုပို အသက်ချမ်းသာရာ ရသွားပါတယ်။

ပိုပိုဟာ မိဘတွေမသိဘဲ ဂုဏ္ဍားရဲ့ အပြင်ဘက်ကို နောက်ဘယ်တော့မှ တစ်ကောင်တည်း မထွက်တော့ဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။

* မေးခွန်း

- ၁။ ပိုပိုကို မိဘတွေက ဘာကြောင့် အပြင်ထွက်ခွင့်
မပြုတာလဲ။
- ၂။ ပိုပို မြေခွေးတွေနဲ့ တွေတဲ့အချိန်မှာ အဖော့
အမေသာ ရောက်မလာခဲ့ရင် ဘာဆက်ဖြစ်မယ်
ထင်သလဲ။
- ၃။ လူကြီးမိဘတွေကို အသိမပေးဘဲ တစ်ဦးတည်း
အပြင်ထွက်မလား။ မထွက်တူးလား။ ဘာကြောင့်လဲ။
- ၄။ လူကြီးမိဘတွေရဲ့ ဆိုချုံးမစကားကို နားထောင်
သင့်သလား။ ဘာကြောင့်လဲ။

သင်ခန်းစာ (၂) လူကြီးမိဘများကို ကူညီပါ

လူကြီးမိဘများကို ကူညီတတ်ဖို့ ဒီသင်ခန်းစာကို လေ့လာကြရအောင်။

မေးခွန်းတွေကို
အတူတူ စဉ်းစားပြီး
ဖြေကြည့် ကြမယ်နော်

- အိမ်မှာရှိတဲ့ လူကြီးမိဘတွေက
ကလေးတွေအတွက်
ဘာအလုပ်တွေ လုပ်ကြရသလဲ။
- လူကြီးမိဘတွေကို
အကျအညီပေးသင့်သလား။
မပေးသင့်ဘူးလား။
ဘာကြောင့်လဲ။
- ဒီနေ့ အိမ်မှာ ဘာတွေ
ကူညီပေးခဲ့သလဲ။

ဒီပုံကို လေ့လာပြီး မေးခွန်းတွေကို ဖြေကြည့်ရအောင်။
ပုံထဲက သူငယ်ချင်းက ဘာလုပ်နေသလဲ။ ဘာကြောင့်
သူအဲဒီလို လုပ်ပေးတယ်လို့ထင်ပါသလဲ။

နဲ့ (၁)

နဲ့ (၂)

နဲ့ (၃)

နဲ့ (၄)

အခန်း(၂)

အိမ်ကလူကြီးမိဘတွေကို ဘာတွေကူညီလုပ်ကိုင်ပေးမလဲ။

ဖေဖေက ပန်းပင်စိုက်နေရင် ဘာတွေကူလုပ်ပေးမှာလဲ။

မေမေက သန့်ရှင်းရေးလုပ်နေရင် ဘာတွေကူလုပ်ပေးမှာလဲ။

* မေးခွန်း

- ၁။ အိမ်မှာ ကလေးတို့ ကူညီ လုပ်ကိုင်ပေး
နိုင်တဲ့ အလုပ်တွေက ဘာတွေလဲ။
- ၂။ ဖေဖေနဲ့မေမေကို ဘာတွေ ကူညီ
လုပ်ကိုင်ပေးဖူးသလဲ။
- ၃။ လူကြီးမိဘတွေကို ကူညီပေးခဲ့တာ
ရှိရင် ပြောပြပါဉိုး။ ဘာကြောင့်
အဲဒီလို ကူညီပေးခဲ့တာလဲ။

သင်ခန်းစာ (၃) အိမ်ဉှုယ်ကျေးခြင်း

ယဉ်ယှဉ်ကျေးကျေးနေတတ်ဖို့ ဒီသင်ခန်းစာကို လေ့လာကြည့်ကြရအောင်။

- ဖေဖေနဲ့မေမေ အပြင်က ပြန်လာတာတွေရင် ဘာလုပ်မလဲ။
- အိမ်မှာရှိတဲ့ လူကြီးတွေက ကိုယ့်ကိုခေါ်ရင် ဘယ်လို ထူးမလဲ။
- လူကြီးမိဘတွေက ကိုယ့်ကို ပြောဆိုဆုံးမတဲ့အခါ ဘယ်လို ခံစားရသလဲ။

ယဉ်ကျေးတဲ့ မျက်နှာက ဘယ်ပုံလဲ။ ယဉ်ကျေးတဲ့မျက်နှာကို ကြည့်ရင် စိတ်ထဲ ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။

လူကြီးဆီက ပစ္စည်းယူရင် ဘယ်လို လက်ခံရမလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။

ထမင်းစားတဲ့အခါ ထမင်းဟင်းပေတဲ့လက်နဲ့ ဟင်းခပ်စွန်းကို ကိုင်မိရင် ဘာဖြစ်
မလဲ။ ဟင်းရည်သောက်ရင် ဘယ်လိုသောက်ရမလဲ။

အီမှာမှာမိသားစုဝင်တစ်ယောက် အီပိပျော်နေရင် ဘယ်လိုပြုမှုမလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။

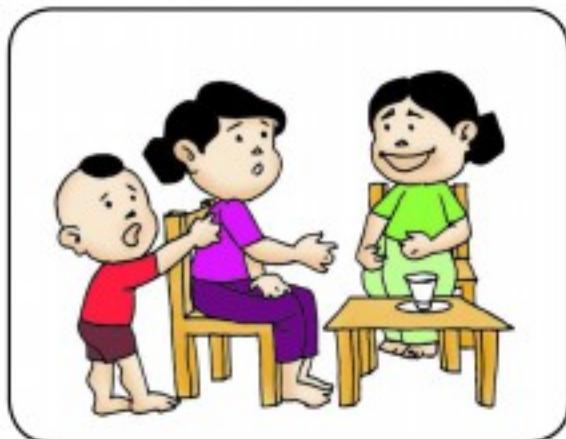
လူကြီး အနားမှာထိုင်တဲ့အခါ လူကြီးကို ရိုသေရာရောက်အောင် ဘယ်မှာထိုင်မလဲ။

ညီအစ်ကို မောင်နှမအချင်းချင်း ဘယ်လိုနေရမလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။

လူကြီးက မည်သည်နဲ့စကားပြောနေတဲ့အခါ ဘယ်လိုနေရမလဲ။

ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးနေတတ်ဖို့ . . .

- ◆ ခွင့်ပါ ချို့သာတဲ့ မျက်နှာအမူအရာ ရှိရမယ်။
- ◆ လူကြီးက ပေးရင် လက်နှစ်ဖက်နဲ့ ခံယူရမယ်။ မိမိက ပေးရင် လက်နှစ်ဖက်နဲ့ ပေးအပ်ရမယ်။
- ◆ ထမင်းဟင်း မဖိတ်စဉ်အောင် ဂရို့က်ပါ။ ထမင်းဟင်းပေတဲ့ လက်နဲ့ ဟင်းခပ်စွန်းကို မကိုင်ရပါ။ ဟင်းရည်သောက်ရင် အသံမမြည်ရပါ။ ပါးစပ်ထဲမှာ အစားတွေနဲ့ စကားမပြောရပါ။
- ◆ သူများမနိုးသေးခင် နိုးနေရင် ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် မပြောရပါ။ မဆူညံရပါ။
- ◆ လူကြီးနားမှာ နေရာယူတဲ့အခါ သင့်ရာမှာ ရှိရှိသေသေ ထိုင်ရမယ်။
- ◆ မောင်နှမအချင်းချင်း ချစ်ချစ်ခင်ခင် နေရမယ်။ ရန်မဖြစ်ရပါ။
- ◆ လူကြီးမိဘတွေရဲ့အလုပ်ကို တတ်နိုင်သလောက် ကူညီပေးရမယ်။
- ◆ လူကြီးက စည်းသည်နဲ့ စကားပြောနေရင် စောင့်ရမယ်။ မခေါ်ဘဲ မသွားရပါ။

ဦးအုန်းမောင်(ပြည်သူ့နိုင်)

* မေးခွန်း

၁။ မျက်နှာအမူအရာက ဘယ်လို နေရင်
ယဉ်ကျေးသလဲ။

၂။ ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို ဘာကြောင့် ရိုရိုသေသေ
လက်ခံယူရသလဲ။ ဘာကြောင့် ရိုရိုသေသေ
ပေးရသလဲ။

၃။ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ထမင်းစားတဲ့ပုံ သရပ်
ဆောင်ပြပါ။

၄။ မယဉ်ကျေးတဲ့ အပြုအမူတွေက ဘာတွေ
လဲ။ အဲဒါတွေကို ဘာကြောင့် မလုပ်သန့်
တာလဲ။

၅။ ယဉ်ကျေးတဲ့ အပြုအမူတွေက ဘာတွေလဲ။
အဲဒါတွေကို ဘာကြောင့် လိုက်လုပ်သန့်
တာလဲ။

သင်ခန်းစာ (၄) လိမ့်ညာ၍မပြောတော့ပါ

မှန်ကန်ကောင်းမွန်တဲ့ စကားပြောတတ်ဖို့ လေ့လာသင်ယူကြရအောင်။

- ဆရာ ဆရာမတွေကို လိမ့်ညာ ပြောဖူးသလား။
- သူငယ်ချင်းတွေကိုရော လိမ့်ညာပြောဖူးသလား။
- ဘာအကြောင်းတွေ ပြောဖူးသလဲ။
- ဘယ်လိုစကားမျိုး ပြောတဲ့သူကို လူကြီးတွေက ပိုပြီး ချစ်ခင်နှစ်သက်ကြမလဲ။

မေးခွန်းတွေကို အတူတူ
စဉ်းစားပြီးဖောကည့်ကဗျာယ်နော်

လိမ်ညာ၍ မပြောတော့ပါ

တိုးတိုးဟာ ပထမတန်း
ကျောင်သားကလေး တစ်ယောက်
ဖြစ်တယ်။ သူဟာ အစားမက်
အဆော့မက်တဲ့ ကလေး
တစ်ယောက် ဖြစ်တယ်။
တစ်နေ့မှာ အဆော့မက်နေ
လို့ အိမ်စာလုပ်ဖို့ မေ့နေခဲ့
တယ်။ နောက်တစ်နေ့ ကျောင်း
တက်ဖို့ ပြင်ဆင်ချိန်ရောက်တဲ့
အခါ ပိုက်အောင့် နေတဲ့
အတွက် ကျောင်းမတက်နိုင်

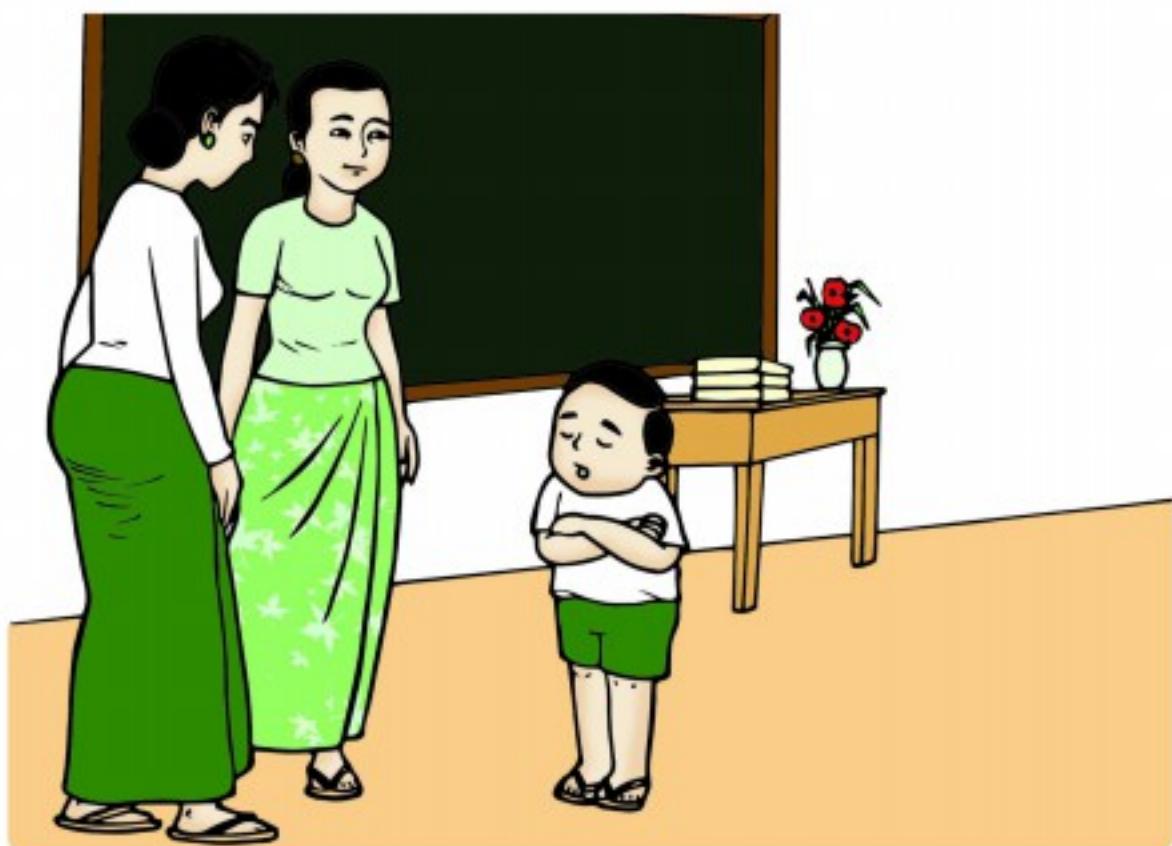
ပါဘူးလို့ သူအမေကို လိမ်ပြောတယ်။ တိုးတိုးရဲ့ အမေက အတန်းပိုင်ဆရာမကို ခွင့်တိုင်
ပေးခဲ့ရတယ်။ တိုးတိုးရဲ့ အတန်းပိုင်ဆရာမက “ဒီနေ့ တိုးတိုးကျောင်းမတက်တာကို

စိတ်မကောင်းဘူး။ အလှုံ့ရှင်
တစ်ဦးက တိုးတိုးတို့ အတန်းမှာ
ရေခဲမှန်နဲ့ ကိတ်မှန် အာဟာရ
လာကျွဲ့မွေးဖို့ ပြောထားတယ်”
လို့ တိုးတိုးရဲ့ အမေကို ပြောပြခဲ့
တယ်။ အဲဒီအကြောင်းကို ကြားရ
တဲ့အခါ တိုးတိုး အလွန်စိတ်ပျက်
သွားတယ်။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ရေခဲမှန်းနဲ့
ကိတ်မှန်ကို တိုးတိုးအကြိုက်ဆုံး ဖြစ်
လိုပဲ။ အဒီဇိုင်းမှာပဲ တိုးတိုး မကြိုက်တဲ့
ဆန်ပြတ်နဲ့ ပိုက်အောင့်ပျောက်ဆေးကို
သောက်ပြီး အမ်မှာပဲနေရလို့ တိုးတိုး
အလွန် ဝမ်းနည်းမိတယ်။ နောက်
ဘယ်တော့မှ လိမ်္မာမပြောတော့ဘူး
လို့ တိုးတိုးက အမေနဲ့ ဆရာမကို
ကတိပေးလိုက်တယ်။

မှန်ကန်ကောင်းမွန်တဲ့ စကားတွေကို ချိချိသာသာပြောပြီး ဘောလုံးပစ်တမ်း ကစားကြရအောင်။

* မေးခွန်း

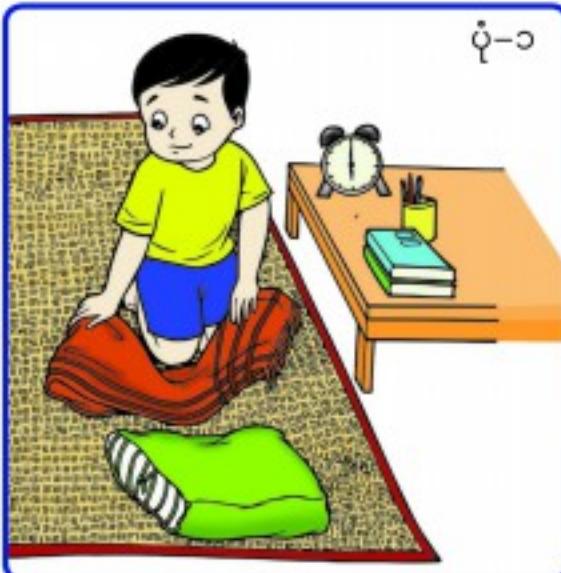
- ၁။ မဟုတ်မမှန်တဲ့ စကားပြောရင် ဘာဖြစ်မလဲ။
- ၂။ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် လိမ့်ပြောနေတာသိရင် ဘာလုပ်မလဲ။
- ၃။ သူငယ်ချင်းတွေထဲက စကားကို မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောတတ်တဲ့သူ တစ်ယောက်အကြောင်း ပြောပြုပါ။

သင်ခန်းစာ (၅) ဖြေဖြေဗျာများ

စည်းကမ်း လိုက်နာတတ်ဖို့ ဒီသင်ခန်းစာကို လေ့လာကြည့်ကြရအောင်။

- သူတို့တွေ ဘာလုပ်နေကြသလဲ။
- တစ်ပုံချင်းစီရဲ့ အကြောင်းကိုပြောပြပါ။

- သူတို့တွေက ဘယ်လိုကလေးမျိုးတွေ ဖြစ်သလဲ။
- သူတို့ စည်းကမ်းလိုက်နာတယ်ဆိုတဲ့ အချက်က ဘာလဲ။

ဖြေဖြေ၏ နောင်တ

ဖြေဖြေဟာ ပထမတန်း
ကျောင်းသူကလေး
တစ်ယောက် ဖြစ်တယ်။
ကျောင်း တက်ရတာ၊
ကျောင်းစာလုပ်ရ
တာကို မပျော်းပေမဲ့
အအိပ်မက်တဲ့သူဖြစ်
တယ်။ အမေ နှီးမှ
အိပ်ရာ ထလေ့ရှိတယ်။

ကျောင်းနဲ့အမိမက နှီးနေလို့ ဖြေဖြေအတွက် အဆင်ပြေနေတယ်။ ဖြေဖြေရဲ့အတန်းပိုင်
ဆရာမက ကျောင်းစည်းကမ်းလိုက်နာသူ၊ ကျောင်းပျက်ရက်မရှိသူကို ဆုပေးမယ်လို့
အတန်းထဲမှာ ပြောတဲ့အခါ ဖြေဖြေတစ်ယောက် အဲဒီဆုကို အလွန်လိုချင်မိတယ်။

တစ်နေ့မှာ ဖြူဖြဲ့အဖွား
နေမကောင်းလို့ ဆေးရုံ
တက်ရတယ်။ ဖြူဖြဲ့၊
အမေက အဖွားဆီကို
အရေးတကြီးသွားရမှာ
ဖြစ်လို့ ဖြူဖြဲ့ကို နှိုးပြီး
ဆေးရုံကို ထွက်သွား
တယ်။ အမေထွက်သွား
ပြီးတဲ့နောက် ဖြူဖြဲ့က
ဆက်အိပ်နေတယ်။
ကျောင်းတက်ခေါင်း
လောင်းသံကြားမှ
လန့်နှိုးတော့ ကျောင်းသွား
ဖို့ပြင်ဆင်ပြီး ကျောင်းကို
သွားတယ်။

ဖြူဖြဲ့ကျောင်းရောက်တဲ့အခါ အတန်းပိုင်ဆရာမက ဖြူဖြဲ့ကို ကျောင်းစည်းကမ်း
လိုက်နာဖို့၊ ကျောင်းအချိန်မိရောက်ဖို့ ဆုံးမတယ်။ ဖြူဖြဲ့ အလွန်ဝမ်းနည်းသွား
တယ်။ သူလိုချင်တဲ့ဆူကို မရနိုင်တော့တာကို သိလိုက်ရတဲ့အခါ အအိပ်မက်တဲ့
ဖြူဖြဲ့တစ်ယောက် မိမိရဲ့အပြစ်ကို လွန်စွာ နောင်တရနေမိတော့တယ်။

စာမျက်နှာ(၁၈)ရှိ ရပ်ပုံများကိုကြည့်ပြီး သူငယ်ချင်း အချင်းချင်း မေးမွန်းကာ ထေားကို ဖြည့်စွက်ပါ။

	မလိုက်နာနိုင်သူ	ဘာကြောင့် မလိုက်နာသလဲ	စည်းကမ်းရှိအောင် ဘယ်လိုကြီးစားမလဲ
ဤ-၁			
ဤ-၂			
ဤ-၃			

* မေးခွန်း

- ၁။ အိပ်ရာထနာက်ကျခဲ့ရင် ကျောင်းချိန်မီအောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။
- ၂။ ကျောင်းချိန်မီအောင် ဘာတွေကို သတိထားရမလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။
- ၃။ ကျောင်းချိန်နောက်ကျရင် ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။
- ၄။ ကျောင်းဆင်းရင် အိမ်ကို တန်းပြန်မှာလား။ လမ်းမှာ ဆော့နေမှာလား။ ဘာကြောင့်လဲ။

သင်ခန်းစာ (၆) တာဝန်ကျေသူ

အလုပ်တာဝန်ကို အလေးထားတတ်ဖို့ ဒီသင်ခန်းစာကို လေ့လာကြရအောင်။

- မနက်အိပ်ရာနီးပြီးရင် ဘာအလုပ်တွေ လုပ်သလဲ။
အဲဒီအလုပ်တွေကို ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်
လုပ်သလား။ သူများက လုပ်ပေးရတာလား။
- အိမ်မှာ လူကြီးမိဘတွေကို ဘာတွေ ကူလုပ်ပေးဖူး
သလဲ။
- ကျောင်းမှာဖြစ်စေ၊ အိမ်မှာဖြစ်စေ ဘယ်သူတွေကို
ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးဖူးသလဲ။

ဟုတ်ကဲ့ ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးဖူးပါတယ်
လုပ်ကိုင်ပေးဖူးတဲ့ အလုပ်တွေကတော့ . . .

တာဝန်ကျေသူ

ထမင်းချက်ဖို့ မေမေပြင်
 မီးဖို့ထဲကိုဝင်၊
 ပန်းကန်စင်စင် ဆေးဖို့တော့
 သားတို့သမီးတို့တာဝန်ပေါ့။
 အလုပ်အားတဲ့ ညာနေတွင်
 မေမေ စာဖတ်လျှင်၊
 စာအုပ်စင်ကို ရှင်းဖို့တော့
 သားတို့သမီးတို့တာဝန်ပေါ့။
 ဆရာ၊ ဆရာမ ကျောင်းခန်းဝင်
 သင်ခန်းစာကိုသင်၊
 ကျောင်းတွင်း ကျောင်းပြင်
 သန့်ဖို့တော့
 သားတို့သမီးတို့တာဝန်ပေါ့။ ။

မောင်န္တိုး(ဆင်ဖူဗျာန်း)

ဒီပုံတွေကိုလေ့လာပြီး မေးခွန်းတွေကို ဖြေကြည့်ရအောင်။

သူဘာလုပ်နေသလဲ။ မနက်အိပ်ရာထချိန်မှာ
လုပ်တဲ့အလုပ်တစ်ခုကို ပြောပြပါ။

သူဘာလုပ်နေသလဲ။ သင့်မှာရော
ဘာအလုပ်တာဝန်ရှိသလဲ။

သူတို့ဘာလုပ်နေသလဲ။ မိဘတွေ
အနားယူနေတဲ့အချိန်မှာ သင်ရော
ဘာတွေလုပ်နေသလဲ။

* မေးခွန်း

- ၁။ မိသားစတွက် နှေ့စဉ် ဘာအလုပ်တွေ လုပ်ရ^၁
သလဲ။ အဲဒီအလုပ်တွေကို ဘာကြောင့် လုပ်ရ^၂
တာလဲ။
- ၂။ တာဝန်ကျေပွန်တဲ့သူတစ်ယောက် ဖြစ်အောင်
ဘာတွေလုပ်မလဲ။
- ၃။ အိမ်မှာ၊ ကျောင်းမှာ အလုပ်တွေ လုပ်တဲ့အခါ
ဘယ်လို လုပ်ခဲ့သလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။
- ၄။ အိမ်စာလေ့ကျင့်ခန်းတွေ မပြီးသေးရင် ဘာ
လုပ်မလဲ။

သင်ခန်းစာ (၇) ကျင့်ဝတ်လိုက်နာ ညီငယ်ရာ

မလုပ်သင့်တာနဲ့ လုပ်သင့်တာကို ခွဲခြားနားလည်ဖို့ ဒီသင်ခန်းစာကို
လေ့လာသင်ယူကြည့်ကြပါဖို့။

- လိမ္မာတဲ့သူကို တွေဖူးသလား။ လိမ္မာတဲ့
သူက ဘာတွေလုပ်သလဲ။
- မလိမ္မာတဲ့သူကို တွေဖူးသလား။ မလိမ္မာတဲ့
သူက ဘာတွေလုပ်သလဲ။
- အကောင်ငယ်လေးတွေကို နာကျင်အောင်
လုပ်ခဲ့ဖူးသလား။
- လူကိုး မိဘတွေကို လိမ့်ညာပြောဆို
ဖူးသလား။ ဘာကြောင့်လဲ။

ဒီမေးခွန်းတွေကို
အတူတူဖြေကြည့်ရအောင်

နောက်ဘယ်တော့မှ မလုပ်တော့ပါ

တစ်ခါက ရွာတစ်ရွာမှာ ဆွေဆွဲလို့
ခေါ်တဲ့မိန့်းကလေးတစ်ယောက်ရှိတယ်။
ဆွေဆွဲက ပျော်ပျော်နေတတ်ပြီး စတတ်
နောက်တတ်တယ်။ သူငယ်ချင်းတွေရဲ့
ပစ္စည်းလှလှလေးတွေကို ဆွေဆွဲက
ရှုက်ထားတတ်တယ်။

သူငယ်ချင်းတွေက ပိုင်းကူ ရှာပေး
ပါဉီးလို့ပြောရင် ဆွေဆွဲက မတွေ့ဘူး

ကိုယ့်ဘာသာရှာကြလို့
ပြောပြီး ပျော်နေတတ်တယ်။
သူငယ်ချင်းတွေက သူတို့
ပစ္စည်းတွေကို ဆွေဆွဲရှုက်ထားမှန်း မသိတော့
ဆွေဆွဲနဲ့အတူ အမြဲ့ကစားနေကြတာပါ။
တစ်နှုန်း ဆွေဆွဲတို့ သူငယ်ချင်း
တစ်စုံ ကစားနေတုန်း နေမျိုးက
ခွေးပေါက်စကလေး တစ်ကောင်ကို
ပျော်ကြပြီး ရောက်လာပါတယ်။
ဆွေဆွဲလည်း သူလုပ်နေကျ
အတိုင်း ခွေးပေါက်စကလေးကို
ရှုက်ထားဖို့ စိတ်ကူး မိပြန်တယ်။

သူငယ်ချင်းတွေ ကစားနေတုန်း
ဆွေဆွေတစ်ယောက် ခွေးပေါက်စကလေးကို
ဂါဝန်ထဲ အသာထည့်ပြီး ခြိနောက် ဘက်ကို
တိတ်တိတ်လေး ထွက်ခဲ့ပါတယ်။

ခြိထောင့်က ကောက်ရှိုးပုံသေးရှိ ပုံးတစ်
လုံးထဲ ခွေးပေါက်စကလေးကို ထည့်ပြီး
အဖုံးပိတ်ကာ ရှုက်ထားလိုက်တယ်။

ခဏာကြာတော့ သူငယ်ချင်း အားလုံး
အတူ ပိုင်းရှာကြပါတယ်။ ရှာရင်း ရှာရင်းနဲ့
နောက်ဆုံးတော့ နေမျိုးက “ကောက်ရှိုးပုံနားက ပုံးထဲ သွားဖွင့်ကြည့်ပါးမှပဲ”ဆိုပြီး
ဖွင့်ကြည့်လိုက်တော့ ခွေးပေါက်စ ကလေးကို
ထွေပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ခွေးပေါက်စကလေးဟာ ပုံးထဲမှာ
လေမရှုရတော့ အသက်ရှုကျပ်ပြီး သေသွား
တာပေါ့။ သူငယ်ချင်းတွေအားလုံး ခွေးပေါက်
စကလေးကို သနားပြီး ငိုက်တာပေါ့။
ဆွေဆွေ ကိုယ်တိုင်လည်း ငိုမိတာပေါ့။
နောက်ဘယ်တော့မှ ဒီလို မလုပ်
တော့ဘူးလို့ သူငယ်ချင်းတွေကို
ကတိပေးလိုက်ပါတော့
တယ်။

ညီကျင့်ဝတ်

မဟုတ်မမှန် လိမ်းညာစကားကို
မပြောကြားနဲ့ ညီထွေးငယ်။
ပိုးကောင်လေးတွေ ကြင်နာသနားလို့
သွားမသတ်နဲ့ ညီထွေးရယ်။
သူ့ပစ္စည်းကို မသိဘဲပေါ့ ခိုးဝှက်ယူဆော့ မပြန့်ကွယ်။
ဒီလိမ့်ကွယ် လူတွေချစ်လို့ ကိုလေးကလည်း ပိုချစ်မယ်၊
ညီထွေးရယ် ..... မှတ်သားကွယ်။

မောင်ထွန်းရှိ

* မေးခွန်း

- ၁။ လိမ်းညာပြောဆိုတာ ကောင်းသလား။ ဘာ ကြောင့်လဲ။
- ၂။ သူတစ်ပါးရဲ့ ပစ္စည်းကို ပိုင်ရှင်မသိဘဲ ယူ ထားမိရင်ကောင်းသလား။ ဘာကြောင့်လဲ။
- ၃။ အကောင်းယောက် နာကျင်အောင် လုပ်တာ၊ သတ်ဖြတ်တာ ကောင်းသလား။ သူတို့ ဘယ်လိုခံစားရမလဲ။
- ၄။ မလုပ်သင့်တဲ့ အရာတွေကို လုပ်မိရင် ဘာတွေ ဖြစ်နိုင်သလဲ။
- ၅။ ကလေးတို့နှေ့စဉ်လုပ်ဆောင်မဲ့ ကောင်းမွန် မှန်ကန်တဲ့ အလုပ်တစ်ခု ပြောပြပါ။

သင်ခန်းစာ (၈) လူကလေးရဲရိုးသားမှု

ပစ္စည်းကောက်ရုရင် ပိုင်ရှင်ကိုပြန်ပေးတတ်ဖို့ ဒီသင်ခန်းစာကို လေ့လာ ကြည့်ရအောင်။

- ပစ္စည်းတစ်ခုခု ကျေပျောက်သွားရင် ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။
- ပျောက်သွားတဲ့ပစ္စည်း ပြန်ရခဲ့ရင် ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။
- ပျောက်သွားတဲ့ပစ္စည်း ပြန်မရခဲ့ရင် ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။

ဟုတ်ကဲ့... ကျွန်တော်
ကျေပျောက်ဖူးပါတယ

ပျောက်သွားတဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခုခု
ပိုင်ရှင်ဆီပြန်ရောက်ရှိလာတာ
ဘာကြောင့်လဲ
စဉ်းစားကြည့်ကြရအောင်နော်

လူကလေးရဲ့ရှိုးသားမျှ

ပန်းခြံထဲမှာ လျှောက်လည်ရင်း ဦးထုပ်
လူလှကလေးတစ်လုံး ကောက်ရတယ်။
ဦးထုပ်က သိပ်လှတော့ ရှိုးရှိုးလေးက
လိုချင်တာပေါ့။

ဦးထုပ်ပျောက်လို့ ပိုင်ရှင်တော့
ငိုနေမှာပဲလို့ တွေးမိပါတယ်။
ဦးထုပ်ပိုင်ရှင်ကို ဖုစ်မီးပြီး ဦးထုပ်
ပြန်ပေးလိုက်တာပေါ့။ ဦးထုပ်
ပိုင်ရှင်က “ကျေးဇူးတင်ပါတယ်
ခင်ဗျာ၊ ဦးထုပ်ပျောက်လို့
ကျွန်ုတ် သိပ်နဲ့မောနေတာ
အခုပ်ရလို့ သိပ်ပျော်တယ်”လို့
ပြောပါတယ်။

တစ်နေ့မှာ ရိုးရိုးလေးဟာ စာရေးမယ်ဆိုပြီး
လွယ်အိတ်ထဲက ပေတံထုတ်တော့ ပေတံကို ရှာ
မတွေ့ဘူးတဲ့။ လွယ်အိတ်က ပေါက်နေတာကောင်
ပေတံတော့ ပျောက်ပါပြီဆိုပြီး စိတ်မကောင်း
ဖြစ်နေတာပေါ့။

ရိုးရိုးလေးဟာ ပေတံကို
ပြန်ရလို့ သိပ်ပျော်နေ
တာပေါ့။

ရိုးရိုးလေး၊ ပေတံ ဘယ်လို
ပြန်ရသလဲ

ရိုးရိုးလေးသာ ပေတံရှာမတွေ့ရင်
ဘယ်လို ကူညီပေးမလဲ

လူကလေးနှင့်ခဲတံ

ဟိုနားက ကျွန်တော်လေ
ခဲတံကောက်ရပေါ့
သေသေချာချာ ကြည့်လိုက်မှ
မောင်ထွေးခဲတံပျော်။
လူလူကလေး ဒီခဲတံ
ကျွန်တော်လိုချင်ပြန်၊
ကျကျနှင့်ခဲတံ မောင်ထွေးတော့
ငိုလိုနေမှာပေါ့။
သော့သော့ကလေး ကျွန်တော်ပြေး
သူ့ကို သွားလိုပေး။

မြင့်တလူ

* မေးခွန်း

- ၁။ ဦးထပ် ပျောက်သွားတဲ့ သူငယ်လေး သူ
ပစ္စည်းပြန်ရတော့ ဘယ်လို ဖြစ်သွားလဲ။
- ၂။ ပုံပြင်ထဲက ရိုးရိုးလေးနေရာမှာ သင်သာ
ဆိုရင်ကောက်ရတဲ့ဦးထပ်ကို ဘာလုပ်မလဲ။
- ၃။ ပစ္စည်းပျောက်တဲ့သူ တွေ့ဖူးသလား။ အဲဒီ
သူတွေ့ကို ဘာကူညီ ပေးခဲ့ဖူးသလဲ။
ဘာကြောင့်လဲ။
- ၄။ စာသင်ခန်းထဲမှာ သို့မဟုတ် ကျောင်းဝင်း
ထဲမှာ ပစ္စည်းတစ်ခု ကောက်ရရင် ဘာလုပ်
မလဲ။ ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။
- ၅။ လမ်းသွားရင်း ပစ္စည်းတစ်ခုကောက်ရရင်
ဘာလုပ်မလဲ။ ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။

သင်ဓန်းစာ (၉) ယဉ်ကျေးမျိုးကြာဆက်ဆပါ

ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ပြုမှုတတ်ဖို့ သင်ယူလေ့လာကြရအောင်။

- လမ်းသွားရင်း သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ကို တွေ့ရင် ဘယ်လို နှုတ်ဆက်မလဲ။
- မျက်နှာပြီးချိန်တဲ့သူနဲ့ မျက်နှာမပြီးချိုတဲ့သူနှစ်ယောက်မှာ ဘယ်သွှေ့ကို ပိုစင်ချင်သလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။
- လူတစ်ယောက်ကို မတော်တဆ တိုက်မိရင် ဘာပြောရမလဲ။

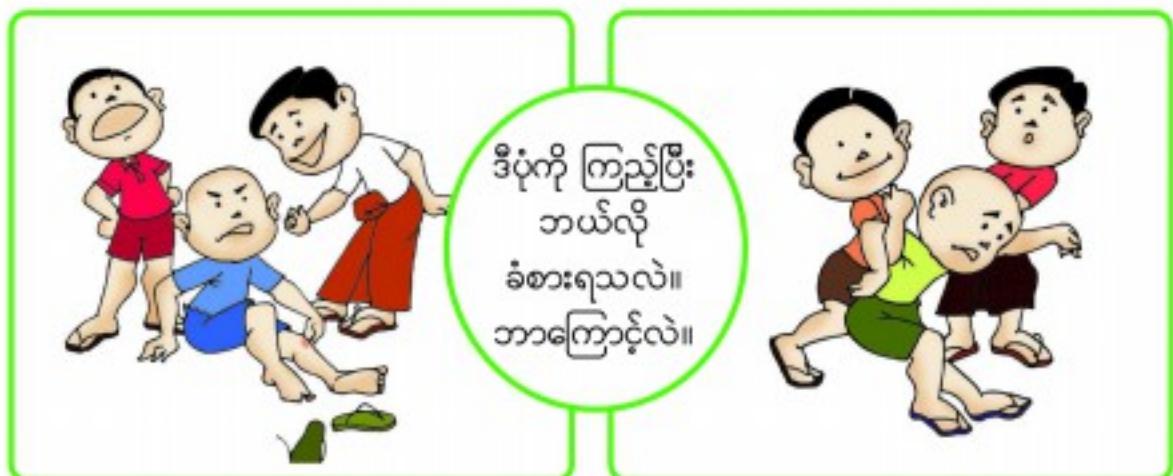
ဒီပုံတွေကိုကြည့်ပြီး မေးခွန်းတွေ ဖြေကြရအောင်။

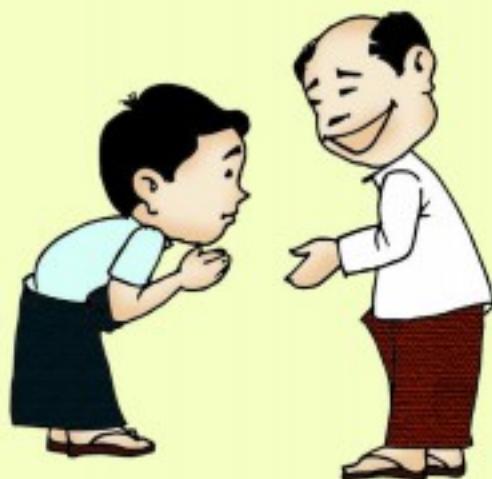
ဘယ်လို နှုတ်ဆက်တာက
ယဉ်ကျေးသလဲ။

ဒီပုံတွေကိုကြည့်ပြီး မေးခွန်းတွေ ဖြေကြရအောင်။

မက်လာ

ယဉ်ကော်ပျုံဌာ ချိသာနှော၊
အပြောညွှန်သာ မက်လာ။
ကိုယ်ကို ဉာဏ်လျက် နှုတ်ခွန်းဆက်၊
ချစ်မက်ဖွယ်ရာ မက်လာ။
သက်ကြီး မိဘ ရိုတုပ်ကွာ၊
ဂါရဝပူတာ မက်လာ။

ရိုင်းပင်းတတ်တာ မက်လာ။
ကြီးငယ်မဟု ချစ်စင်မူ၊
ဖြူစွင်စိတ်ပွား လက်ကိုင်ထား
လေးစားတတ်တာ မက်လာ။

မက်လာ၊ မက်လာ။

မြေလတ်မောင်မြင့်သူ

* မေးခွန်း

- ၁။ ယဉ်ကျေးတဲ့ အပြုအမူတွေက ဘာတွေလဲ။
- ၂။ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ပြုမှုရင် လူတွေက^{ကြိုက်နှစ်သက်ကြတာ ဘာကြောင့်လဲ။}
- ၃။ ဘယ်သူတွေကို ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ပြုမှ^{ဆက်ဆံမလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။}
- ၄။ ယဉ်ကျေးတဲ့ အပြုအမူတစ်ခုကို လက်တွေ^{လုပ်ပြပါ။}

သင်ခန်းစာ (၁၀) ယုံကြည်ရဘူ

သူတစ်ပါးကို စာနာ နားလည်တတ်ဖို့ ဒီသင်ခန်းစာကို လေ့လာကြရအောင်။

- အိမ်မှာ ယုံကြည်ရတဲ့သူ ရှိသလား။ သူက ဘယ်သူလဲ။
- ဘာကြောင့် သူကို ယုံကြည်ရတာလဲ။
- အတန်းထဲမှာရော ယုံကြည်ရတဲ့သူရှိသလား။ သူက ဘယ်သူလဲ။
- ဘာကြောင့် သူကို ယုံကြည်ရတာလဲ။

ယုံကြည်ရဘူ

ဖူးဖူးနဲ့ ကျူးကျူးတို့ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်ဟာ အတူသွား၊ အတူစား၊ အတူကစားလေ့ရှိတယ်။ မျှန်စားတဲ့အခါတိုင်း တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက်က ခွဲဝေကျွေးလေ့ရှိတယ်။ သူတို့ နှစ်ယောက်ကို သိပ်ချစ်ကြတဲ့ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်လို့ အားလုံးကသိကြတယ်။

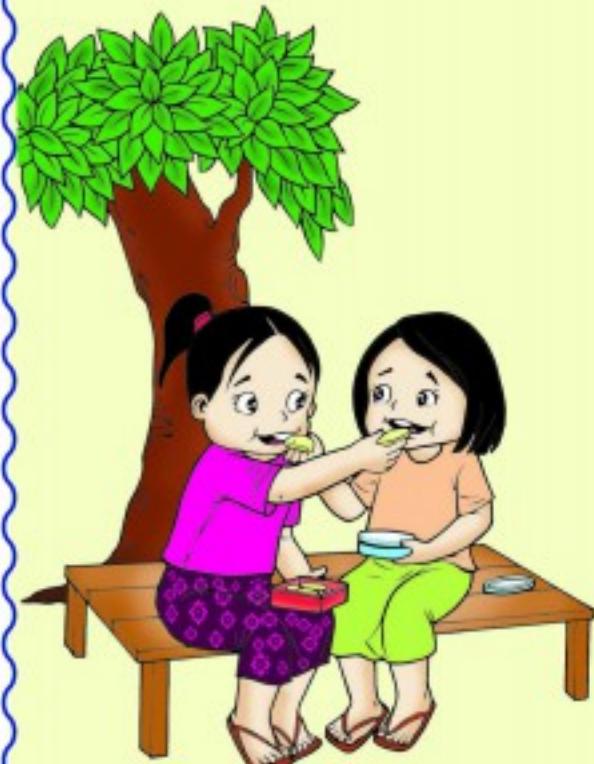
တစ်နေ့မှာ ကူးကူး စိတ်မကောင်းဖြစ်ရမဲ့ အလုပ်
တစ်ခုကို ဖူးဖူးက လုပ်မိပါတယ်။ ကူးကူးက
ဘယ်သူမှ မသိစေချင်တဲ့ အကြောင်းတစ်ခုကို
ကူးကူးမသိအောင် ဖူးဖူးက တြေားသူတွေကို
လိုက်ပြောပြတယ်။ သချိဘာသာမှာ ညွှန်တဲ့
ကူးကူးကို စာလိုက်နှင့်အောင် မရှင်းပြ မကူညီ
ဘဲ “ကူးကူးက သချိည့်လို့ တစ်ယောက်တည်း
အချိန်ပိုသင်နေရတယ်”လို့ အတန်းထဲက တြေား

သူငယ်ချင်းတွေကို ဖူးဖူးက လျှောက်ပြောတယ်။ အဲဒီလို လျှောက်ပြောတာကို ကူးကူးက
သိသွားတော့ မယုံနိုင်အောင် အဲသမိတယ်။
ကူးကူးက “ငါ နှင့်ကို မခင်တော့ဘူး၊ နင်က
မယုံရဘူး”လို့ပြောပြီး ဖူးဖူးအမားကနေ ထွက်ခဲ့
တယ်။ ဖူးဖူးဟာ သူအချစ်ဆုံးသူငယ်ချင်း
စိတ်ဆိုးသွားပြီဆိုတာကို သိလိုက်ရတော့ စိတ်
မကောင်း ဖြစ်သွားတယ်။ ကူးကူးနောက်ကို
ပြောလိုက်သွားရင်း “နောက်တစ်ခါ မဖြစ်စေရ
ပါဘူး ကူးကူးရယ်၊ နင်ယုံကြည်အောင် ငါ

ဘာပြန် လုပ်ပေးရမလဲ”လို့ တောင်းပန်တယ်။ ကူးကူးက
“ငါက နှင့်ကို ယုံကြည်ချင်ပါတယ်။ နင်က ငါ့ကို
ဝမ်းနည်းအောင် လုပ်တယ်၊ နှင့်ကို ယုံစေချင်ရင်
ငါမကြိုက်တာ မလုပ်နဲ့ပေါ့”လို့ ပြန်ပြောတယ်။ ဖူးဖူးက
“နင် ဝမ်းနည်းအောင် နောက်ဘယ်တော့မှ မလုပ်တော့
ဘူးနော်၊ နင် ငါ့ကိုယုံကြည်လာအောင် ငါပြန်ပြီး ကြိုးစား
ပါမယ်”လို့ ပြောတယ်။

ယုံကြည်ရလျှင်

ချစ်ချစ်စင်စင် ပျော်ပျော်ချင်

သူငယ်ချင်းများအသွင်၊

အကူအညီလိုရင် ညီညာမန္တး

ဝိုင်းဝန်းကူညီပေး။

ဖေးဖေးမမ ညီအစ်ကို

မောင်နှမတွေလို့

ကြိုဆိုကာ လက်ချင်းဆက်၊

ယုံကြည်ခြင်းအတွက်။။

(ကိုထွန်းထွန်း-ဂိုဏ်ပိုင်)

* မေးခွန်း

- ၁။ ဝမ်းနည်းနေတဲ့အချိန်မှာ သူငယ်ချင်းက စာနာ
သနားရင် ဘယ်လိုခံစားရမလဲ။
- ၂။ အကူအညီလိုနေတဲ့အချိန်မှာ သူငယ်ချင်းက လာ
ကူညီပေးရင် ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။
- ၃။ ဘတ်လမ်းထဲက ဖူးဖူးနေရာမှာဆိုရင် သူငယ်ချင်း
ပြန်ချုစ်ခင်လာအောင် ဘာလုပ်ပေးမလဲ။
- ၄။ အတန်းထဲမှာ နေမကောင်းတဲ့ သူငယ်ချင်း
အတွက် ဘာလုပ်ပေးမလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။

သင်ခန်းစာ (၁၁) စာနာတတ်သူ

သူတစ်ပါးကို စာနာ နားလည်တတ်ဖို့ ဒီသင်ခန်းစာကို လေ့လာကြရအောင်။

- အိမ်မှာမွေးထားတဲ့ ခွေးကလေး၊ ကြောင်ကလေးတွေကို အစာ ကျေးမှုးသလား။ ဘာကြောင့်လဲ။
- သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် နေမကောင်းလို့ ကျောင်းပျက်တဲ့အခါ ဘာလုပ် ပေးမှုးသလဲ။
- သူငယ်ချင်း ဝမ်းနည်းနေတဲ့အခါ သူကို ချော့မှုးသလား။ ဘာကြောင့်လဲ။

သူငယ်လေးနဲ့ခွေးကလေး

ဆိုင်တံ့ခါးဝမှာ “ခွေးပေါက် ကလေးများ ရောင်းရန်ရှိ သည်”ဆိုင်းဘုတ် ချိတ် ထားတဲ့ ဆိုင်ပေါက်ဝကို ကလေး တစ်ယောက် ရောက်လာပြီး “ခွေးကလေး တစ်ကောင် ဘယ်လောက် ရောင်းသလဲ ခင်ဗျာ” လို့ မေးတယ်။ ဆိုင်ရှင်က “တစ်ထောင်ကနေ သုံး ထောင်အထိ ရှိတယ်”လို့ ဖြေတယ်။

သူငယ်လေးက သူ အိတ်ထဲမှာရှိတဲ့ ပိုက်ဆံတွေကို နှိုက်ထုတ်တယ်။ “ကျွန်တော့မှာ ပိုက်ဆံတစ်ထောင်ပဲရှိပါတယ်။ ခွေးကလေးတွေ ကြည့်လို့ရမလား ခင်ဗျာ” ဆိုတော့ ဆိုင်ရှင်က ခွေးတွေကို လေချွန်ပြီး ခေါ်လိုက်တယ်။

ခွေးကလေးတွေ ထွက်လာတယ်။
တစ်ကောင်က နောက်ဆုံးမှာ ထော့နဲ့
ထော့နဲ့နဲ့လမ်းမလျှောက် တတ်သလို
ဖြစ်နေတယ်။ သူငယ်လေးက “ဒီ
ခွေးကလေးက ဘာဖြစ်တာလဲဟင်”
လို့မေးတယ်။ ခွေးကလေးမှာ မွေးက
တည်းက ခြေထောက်ထော့နဲ့ ထော့နဲ့
ဖြစ်နေတဲ့အကြောင်း ဆိုင်ရှင်က
ရှင်းပြတယ်။

သူငယ်လေးက “ဒီခွေးကလေး ကျွန်တော် ဝယ်ချင်တယ်ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်မှာ အခု
တစ်ထောင်ပဲရှိတယ်။ နောက်ကို မှန်ဖိုးစုပြီး ကျေတဲ့အထိ ပေးပါမယ်”လို့ ဆိုတယ်။
ဆိုင်ရှင်က “ဟာ မဝယ်ပါနဲ့ကွာ မင်းတကယ်လိုချင်ရင် ငါအလကားပေးပါမယ်။
ဒီခွေးကလေးက ပြေးနိုင်လွှားနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ မင်းနဲ့ ခုန်ပေါက် ကစားနိုင်မှာ
မဟုတ်ဘူး”လို့ပြောတယ်။ သူငယ်လေးကဆိုင်ရှင်ကိုမေ့ကြည့်ပြီး “ကျွန်တော်လည်းပဲ

ကောင်းကောင်းမပြေးနိုင်ပါဘူး
ဗျာ၊ ဒီခွေးကလေးလည်း ကျွန်တဲ့
ခွေးတွေလိုပဲ သူ့ကို ချစ်မဲ့သူ
စာနာမဲ့သူ တစ်ယောက်တော့
ရှိဖို့ လိုမှာပေါ့”လို့ တိုးတိုးလေး
ပြန်ပြောတယ်။ ဆိုင်ထဲက ထွက်
သွားတဲ့သူငယ်လေးရဲ့ ဘယ်ခြေ
ထောက်က ထော့နဲ့ထော့နဲ့ ဖြစ်
နေတာကို ဆိုင်ရှင်က လုမ်းမြင်
လိုက်မှ သူငယ်လေးပြောတာကို
နားလည် သွားတော့တယ်။

ဒီပုံတွေကိုလေ့လာပြီး မေးခွန်းတွေကို ဖြေကြည့်ရအောင်။

လဲကျသူကို ပိုင်းကျပြီး တဲ့
ထူပေးတာ ဘာကြောင့်လို့
ထင်သလဲ။

တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက်က
ကူညီပေးတဲ့အခါ သူတို့စိတ်ထဲ
ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။

သူငယ်ချင်း အချင်းချင်း ပိုပြီး
ချစ်ခင်လာအောင် ဘယ်လို့
နေရမလဲ။

* မေးခွန်း

- ၁။ စာနာသနားခဲ့ရတဲ့သူ ရှိသလား။ ဘယ်သူလဲ။
ဘာကြောင့် သူ့ကို စာနာသနား ခဲ့ရသလဲ။
- ၂။ သူငယ်ချင်းတွေထဲမှာ သူတစ်ပါးကို စာနာ
သနားတတ်တဲ့သူ ရှိသလား။ သူတစ်ပါး
အပေါ်စာနာသနားတတ်တဲ့သူကို ချစ်သလား။
မချစ်ဘူးလား။
- ၃။ သူငယ်ချင်းတွေ ထမင်းအတူ စားနေတုန်း
သူငယ်ချင်းရဲ့ဟင်းတွေ မတော်တဆ မောက်
ကုန်ရင် ဘာလုပ်မလဲ။

သင်ခန်းစာ (၁၂) ယူရေးသိတဲ့တရားမျှတမှ

သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ မျှမျှတတ်ရှိဖို့ ဒီသင်ခန်းစာကို လေ့လာကြည့်ကြရအောင်။

- ကစားတဲ့အခါ ဘယ်သူတွေနဲ့အတူ ကစားလေ့ရှိ သလဲ။
- မုန်စားတဲ့အခါ သူငယ်ချင်းက ဖိုက်ဆာနေရင် ဘာ လုပ်မလဲ။
- သူငယ်ချင်းကို ကူညီဖူးသလား။
- သူငယ်ချင်းတွေကရော သင့်ကို ကူညီဖူးသလား။

ဒီပုံတွေကိုကြည့်ပြီး ဘယ်လိုနားလည်သလဲ။ ဘယ်ပုံကို ကြိုက်နှစ်သက်သလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။

ပူရူးသိတဲ့တရားမျှတမှု

ပူရူးတစ်ယောက် သဲပုံပေါ်မှာ သဲအိမ်တစ်အိမ်ကို
ဆောက်နေပါတယ်။ သဲအိမ်ကလေးကို ပူရူးရဲ့ စိတ်ကူး
အတိုင်း အလုံခိုးဖြစ်အောင် အသေအချာ ဆောက်လုပ်
နေပါတယ်။ ကြီးစားဆောက်လုပ်လို့ ပြီးခါစမှာပဲ
ပူရူးရဲ့သူငယ်ချင်း တူးတူးရောက်လာပါ
တယ်။

ပူရူးက “တူးတူးရေ ဒီမှာ
တွေ့လား။ ငါဆောက်ထားတဲ့
သဲအိမ်ကလေး သိပ်လှတယ်မဟုတ်လား”လို့မေးတယ်။

လေး။ မင်း မတရားဘူး။ မင်း လုပ်တာ
မတရားဘူး တူးတူး”လို့ နိုင်သံနဲ့ ပြောလိုက်
တယ်။ တူးတူးက “ဘာကြောင့် မတရား
တာလဲ။ တရားတယ်ဆိုတာ မင်းသိလို့လား”
လို့ ပြန်မေးတယ်။

ပူရူးက “ငါ ဆောက်ထားတဲ့ သဲအိမ်ကို
ဖျက်ဆီးတာဟာ မတရားလုပ်တာပဲပေါ့။

တူးတူးက “လှလဲမလှဘူး” ဆိုပြီးတော့
ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်တယ်။

ပူရူး ဝမ်းနည်းသွားတယ်။ ပူရူးက “မင်း
ဘာလို့ ဖျက်လိုက်တာလဲ။ ငါ သေသေ
ချာချာ ကြီးစားပြီး ဆောက်ထားရတာ

ငါကို ဝမ်းနည်းအောင် လုပ်တဲ့အတွက်
မင်းကို သူငယ်ချင်း မလုပ်တော့ဘူး”
လို့ ပြောပြီး တူးတူးအနားက ထွက်သွား
တယ်။ တူးတူးတစ်ယောက် ဘာမှ
ပြန်မပြောနိုင်ဘဲ တွေးရင်း ကျေနှင့်ခဲ့
တယ်။ ပြေးထွက်သွားတဲ့ ပူစူးအပေါ်
လည်း နားလည်သွားတယ်။ ခဏ
နေတော့ ပူစူးနောက်ကို ပြေးလိုက်ပြီး
“ပူစူးရေ ငါမှားသွားတယ်၊ ငါ ဖျက်
လိုက်တဲ့ သဲအီမီကလေးနဲ့တူအောင်

ငါပြန် ဆောက်ပေးပါမယ်။ မင်းငါနဲ့အတူ လိုက်ကြည့်ပေးပါလား”လို့ ပြောတယ်။
သူတို့နှစ်ယောက်အတူတူ ပြန်ဆောက်ကြရင် ပိုကောင်းတဲ့အိမ်ကြီး ပြန်ရမှာပဲလို့တွေးရင်း
ပူစူးတစ်ယောက် တူးတူးကို ခွင့်လွှတ်လိုက်တယ်။ သူငယ်ချင်း အချင်းချင်း စိတ်ထိ
ခိုက်အောင် ဝမ်းနည်းအောင် ဘယ်တော့မှ မလုပ်ဘူးဆိုရင် ပိုပျော်စရာ ကောင်းတယ်လို့
သူတို့ သိသွားကြပြီ။

* မေးခွန်း

- ၁။ မုန့်တစ်ထုပ်ရလာရင် သူငယ်ချင်းတွေနဲ့
ဘယ်လို ဝေစားမလဲ။
- ၂။ သူငယ်ချင်းအချင်းချင်း ဘယ်လို ပြမှုတာကို
ကြိုက်သလဲ။ ဘယ်လိုပြမှုတာကို မကြိုက်
ဘူးလဲ။
- ၃။ ပုံပြင်ထဲက ပူဇ္ဈားနေရာမှာဆိုရင် ဘယ်လို
လုပ်မလဲ။
- ၄။ ပုံပြင်ထဲက တူးတူးနေရာမှာဆိုရင် ဘယ်လို
လုပ်မလဲ။

သင်ဓန်းစာ (၁၃) တပည့်ဝတ်

ဆရာ ဆရာမများကို ဘယ်လို ပြုမှုပြောဆိုရမလဲဆိုတာ လေ့လာကြည့်ရအောင်။

- ကျောင်းကို ဘာလုပ်ဖို့ လာတာလဲ။
- ဆရာ ဆရာမက စာဆိုခိုင်းရင် ဘာလုပ်ကြမလဲ။
- ကျောင်းရောက်ပြီး ဘာတွေလုပ်ကြမလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။

ပုံထဲက ကလေးနေရာ
မှာဆိုရင်ဘာလုပ်မလဲ။

ပုံထဲက ကလေးတွေ
နေရာမှာဆိုရင်
ဘာလုပ်မလဲ။

ပုံထဲက ကလေးတွေ
ဘာလုပ်နေသလဲ။
အဲဒီလို မလုပ်ရင်
ဘာဖြစ်မလဲ။

ဆရာစာရှင်းပြနေတာ
ကို ဘယ်လို နားထောင်
နေကြသလဲ။ နားမထောင်
ရင် ဘာဖြစ်မလဲ။

ကလေးတို့ ကစားနေတဲ့
အခိုန်မှာဆရာတစ်ယောက်
ဖြတ်သွားတာတွေရင်
ဘာလုပ်မလဲ။

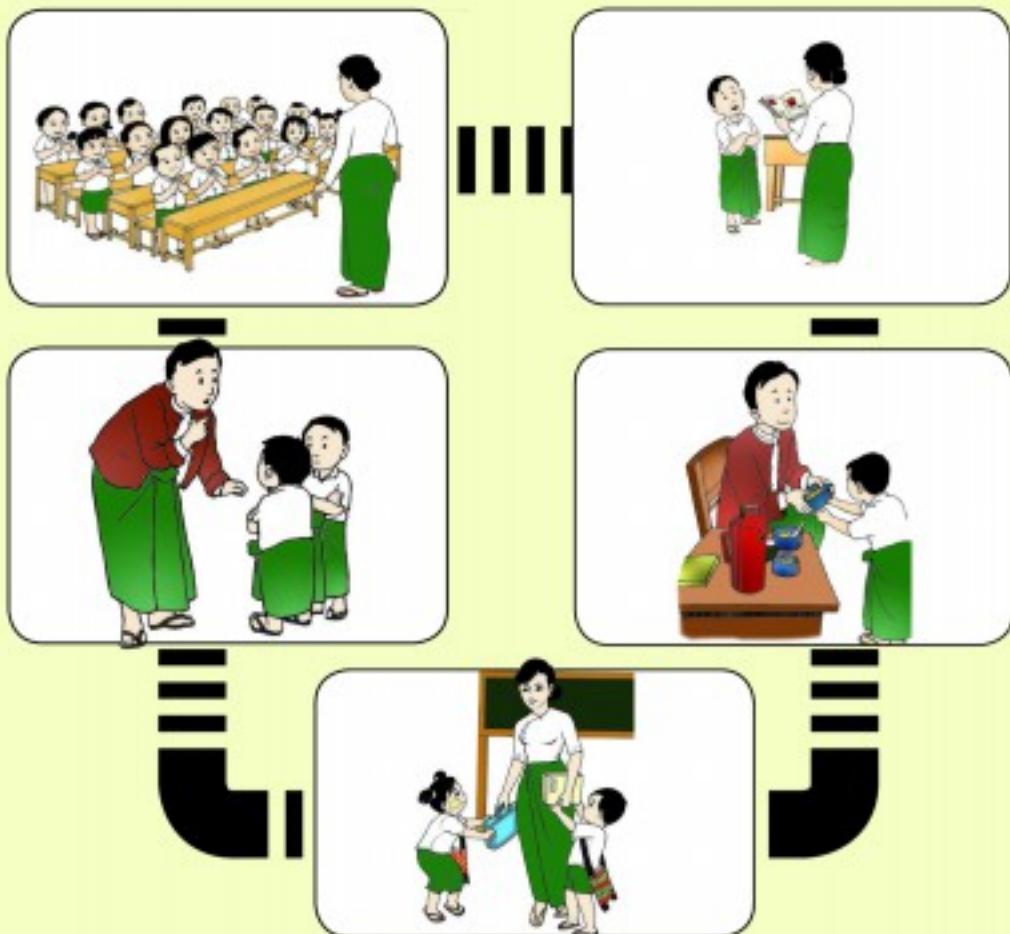
ပုံထဲက ကလေးတွေ
နေရာမှာဆိုရင်
ဘာလုပ်မလဲ။

တပည့်ဝတ်

ညီညာထွေ ဆုံးမနာယူ၊
လာမူကြံ့လီး ထံနှီးလုပ်ကျေး၊
သင်တွေးအံရွတ်၊ တပည့်ဝတ်၊
မချေတ်ငါးခုသာ။

သင်္ကာဇာရာတော်

* မေးခွန်း

- ၁။ စာသင်ခန်းမှာ ဆရာကိုဘာတွေကူညီ လုပ်ပေး
နိုင်သလဲ။
- ၂။ တပည့်စတ်ကဗျာထဲက ဘယ်အချက်ကို ကလေးတို့
ကြိုက်သလဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။
- ၃။ ဆရာဆရာမများကို ချစ်ခင်လေးစားတဲ့အနေနဲ့
ဘယ်လိုပြုမှု ပြောဆိုမလဲ။

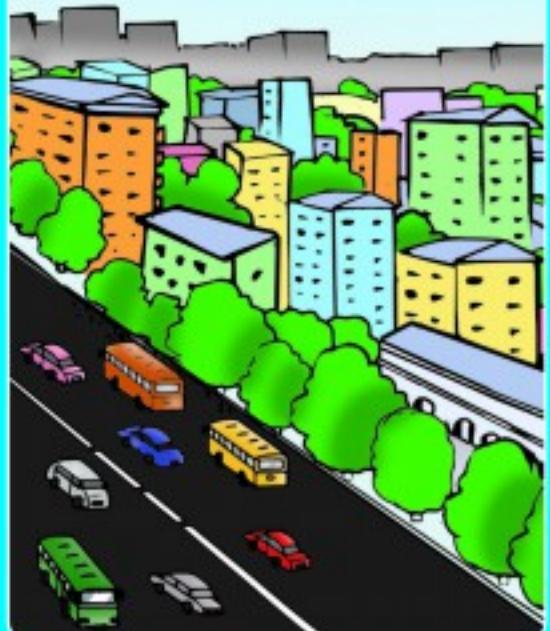

သင်ခန်းစာ (၁၄) နိုင်ငံချွစ်သူ

ကိုယ့်ရပ်၊ ကိုယ့်ရွာ၊ ကိုယ့်နိုင်ငံကို ချစ်မြတ်နီးဖို့ ဒီသင်ခန်းစာကို လေ့လာကြည့်ရအောင်။

- သင်နေတဲ့အိမ်က ဘယ်ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ဘယ်ကျေးဇာမှာ ရှိသလဲ။
- အိမ်က မိသားစဝ်အချင်းချင်း ချစ်ခင်ကြသလား။
- နေထိုင်တဲ့ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးဇာဟာ ဘယ်မြို့ ဘယ်နိုင်ငံမှာ ရှိသလဲ။
- သင် ဘာလူမျိုးလဲဆိုတာ ပြောပြနိုင်သလား။
- တို့နိုင်ငံမှာ သင်နဲ့မတူတဲ့ တွေားလူမျိုးတွေရော ရှိသေးသလား။

အခန်း(၁၄)

နိုင်ငံချိန်သူ

တို့မိ တို့ဖ မောင်နှမတွေ
ချုစ်ခင် ကြင်နာ ယူယပေ၊
မွေးရာမြေ ရပ်ဆာမြို့၊
ကျောင်းပါ မေတ္တာပို့။

ငါတို့နိုင်ငံ မြန်မာပြည်
တို့အားလုံး ချုစ်ကြည်၊
ကမ္ဘာတည်သရွေ့ လက်တွဲထား
တို့ပြည်ထောင်စုသား။

မောင်ကျေးဇူး

* မေးခွန်း

- ၁။ သင်တို့အိမ်က ပျော်စရာကောင်းတာ ဘာကြောင့်လဲ။
- ၂။ သင်တို့နေထိုင်တဲ့ ရပ်ကွက် ကျေးဇူာအတွက် ဘာတွေလုပ်ပေးချင်သလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။
- ၃။ တို့နိုင်ငံမှာ စုပေါင်းနေထိုင်ကြတဲ့ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးတွေက ဘယ်သူတွေလဲ။
- ၄။ တိုင်းရင်းသားတွေကို ချစ်သလား။ ဘာကြောင့်လဲ။
- ၅။ နိုင်ငံချစ်သူကဗျာကို ချွတ်ဆိုရတာ ဘယ်လို ခံစားရသလဲ။

သင်ဓန်းစာ (၁၅) မဂ္ဂလာနံနက်ဓင်း

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ချစ်တတ်ဖို့ လေ့လာကြရအောင်။

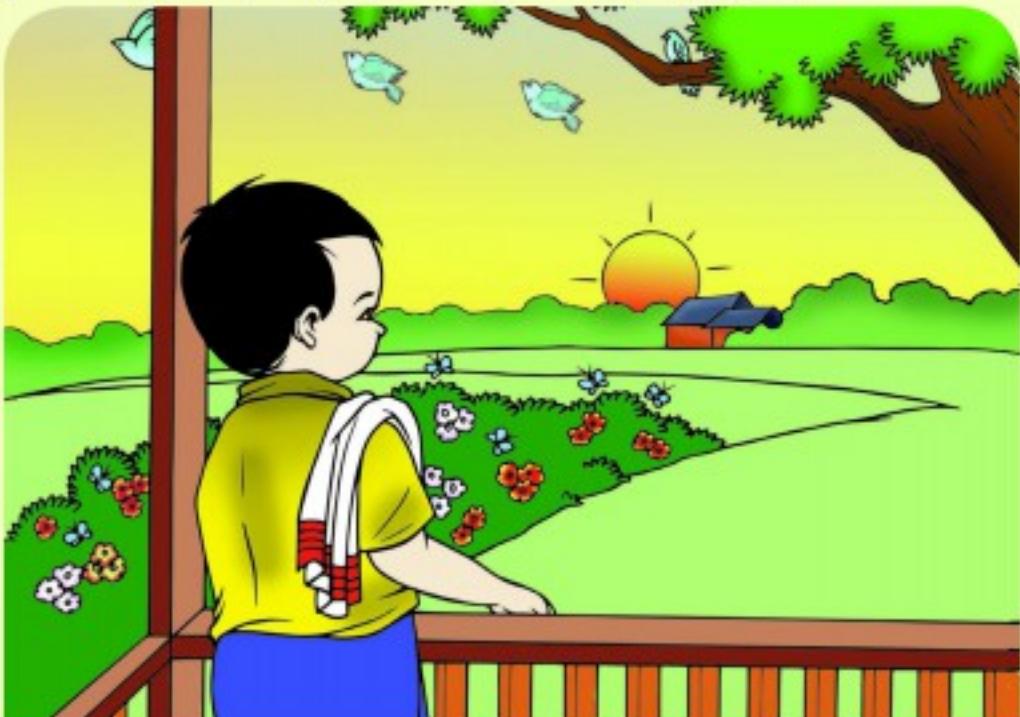

- အိမ်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဘာတွေ တွေ့ရသလဲ။
- ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဘာတွေ တွေ့ရသလဲ။
- ရူခင်းလှလှတွေ မြင်ဖူးသလား။ အဲဒီ ရူခင်းလှလှ တွေထဲမှာ ဘာတွေ တွေ့ရသလဲ။

ရပ်ပုံ(၁)က သူငယ်ချင်းတွေ ကစားတဲ့နေရာနဲ့ ရပ်ပုံ(၂)က သူငယ်ချင်းတွေ ကစားတဲ့နေရာ ဘာတွေ ကွာခြားသလဲ။

မနက်ခင်း အိပ်ရာထူးနှုန်းမှာ ဘာတွေတွေရသလဲ။
ဒီပုံထဲက သူငယ်ချင်းလို့ မနက်ခင်းရှုခင်းကို **ကည်းကြရအောင်။**

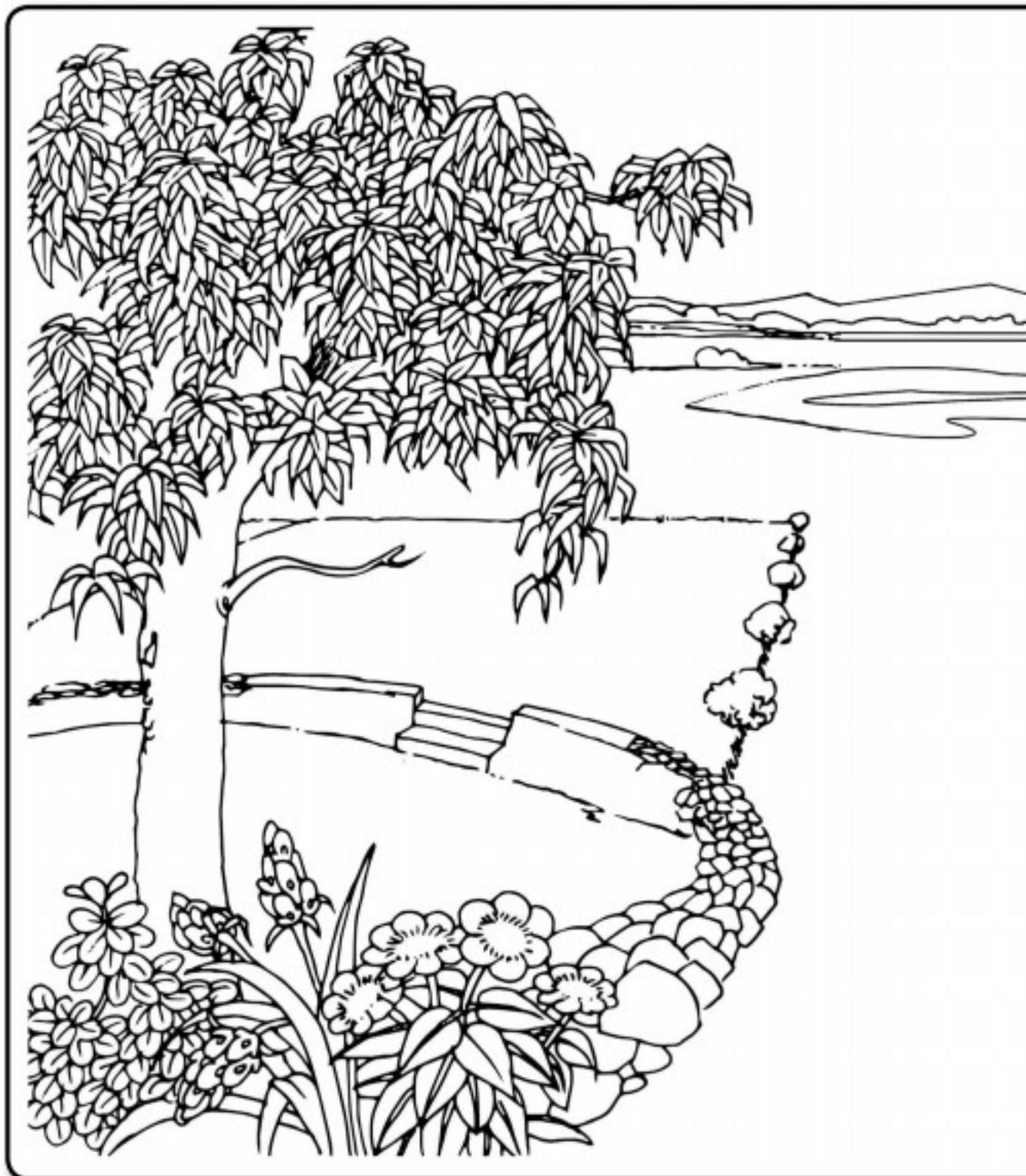
မင်္ဂလာနှုန်းနက်ခင်း

ငှက်ကလေးတွေ တကျိုကျို
မိုးသောက်တေးချင်းသီ၊
လင်းရောင်ခြည် ကည်းလင်း
နေမင်းအိပ်ရာထူး။
ပတ်ဝန်းကျင်က စိမ်းလန်းစွာ
ပန်းရောင်ဖုံလည်းဖြာ၊
မင်္ဂလာ နှုန်းနက်ခင်း
လေပြည်တသင်းသင်း။

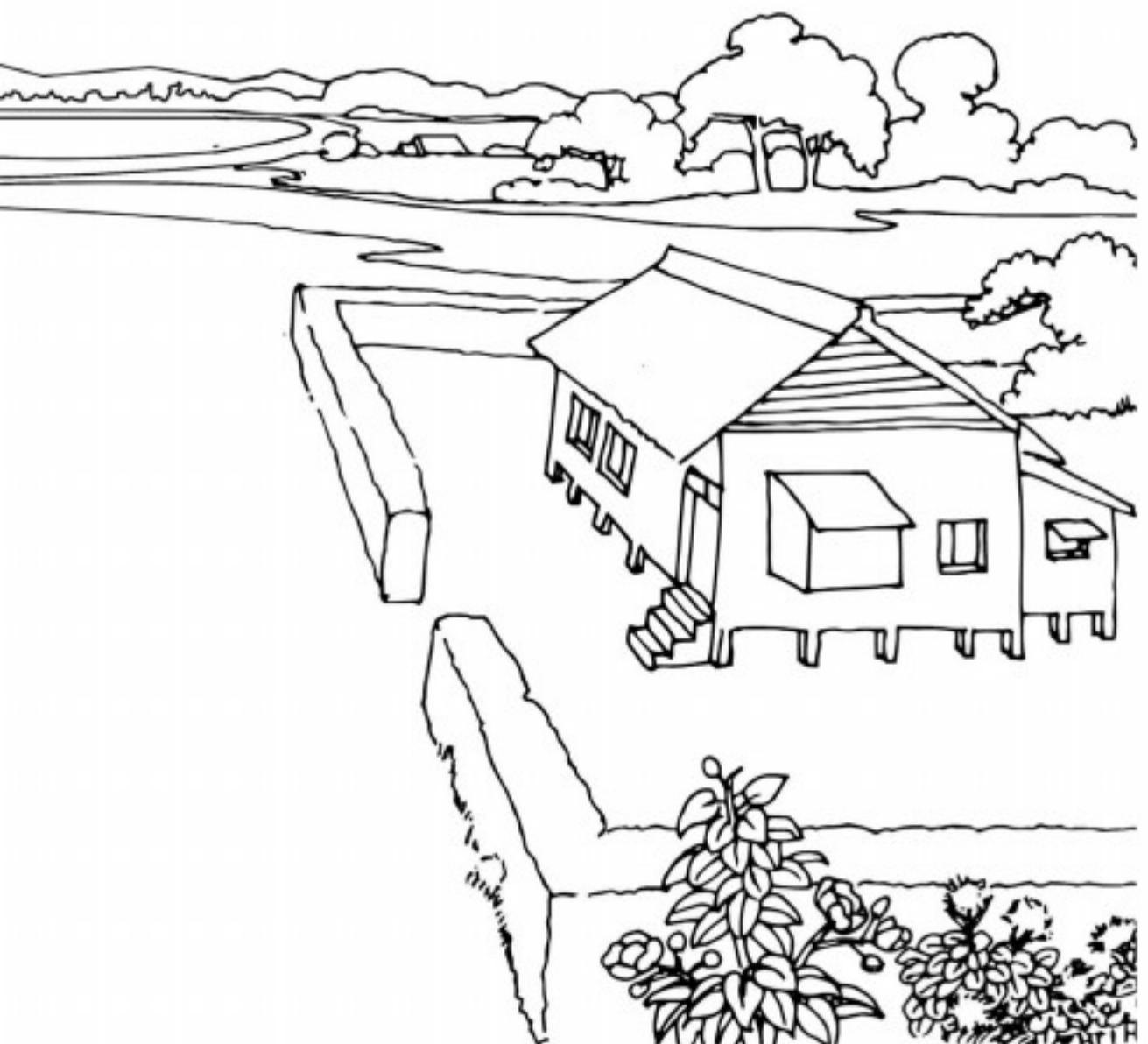

ထိန်းလင်း

ဒီရှေခင်းပုံကို ပိုပြီးလှပသွားအောင် ဘာတွေဖြည့်စွက်ရေးဆွဲမလဲ။

ဒီရူခင်းပုံကို ပိုပြီးလှပသွားအောင်ဘယ်လိုအေးရောင်ခြယ်မလဲ။

* မေးခွန်း

- ၁။ နှေ့လယ်နေပူချိန် သစ်ပင်တစ်ပင်၊
အရိပ်အောက်မှာ သင်ရောက်နေရင်
ဘယ်လို ခံစားရမလဲ။ အဲဒီအချိန်မှာ
အရိပ်ရသစ်ပင်မရှိဘူးဆိုရင် ဘယ်လို
ခံစားရမလဲ။
- ၂။ အိမ်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ပန်းရောင်စုံတွေ
ပွင့်နေတာ ငှက်ကလေးတွေ ပျံသန်း
နေတာကို တွေမြင်ရရင် ဘယ်လို
ခံစားရမလဲ။
- ၃။ တို့ရဲ့ပတ်ဝန်းကျင် အခုထက် ပိုပြီး
သာယာလှပအောင် ဘာတွေ လုပ်ကြ
မလဲ။

သင်ခန်းစာ (၁၆) လျပဖော်ပြု တိုဝင်းကျင်

ပတ်ဝန်းကျင်ကို သာယာလှပစေဖို့ ဒီသင်ခန်းစာကို လေ့လာကြည့်ရအောင်။

- ဒီပုံတွေမှာ ဘယ်ပုံက ပတ်ဝန်းကျင်ကို သန့်ရှင်းလှပစေသလဲ။
- အဲဒီပုံတွေကိုကြည့်ပြီး သင်သာဆိုရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။

လျပစေချင် တို့ဝန်းကျင်

တစ်ခါက အီမ်တစ်အီမ်မှာ ပုံးပုံး၊ လတ်လတ်၊ ခြောက်ခြောက်နဲ့ စို့စို့ဆိုတဲ့ သူငယ်ချင်း
တွေ ရှိကြတယ်။

တစ်နေ့မှာ ပုံးပုံးက

နှင်တို့က ဘာမှုအသုံးမကျဘူး သုံးမရဘဲ နံစော်နေတဲ့
နှင်တို့ကို ငါကလုံခြုံအောင် လုပ်ပေးထားရတယ်

အဲဒီအချိန်မှာ လတ်လတ်က

အောင်မယ် အောင်မယ် ငါကမှာဘယ်အရာမဆို လုံခြုံ
အောင် လုပ်ပေးနိုင်တာပါ ဟိုမှာတွေလား စားစရာ
တွေကို ထုပ်ယူလာတာ အဲဒါ လတ်လတ်ဆိုတဲ့ ငါပဲလေ
နောက်တစ်ယောက်ကို ကြည့်လိုက်ပါဉီး အသီးအချက်
အသားငါးတွေ ထုပ်ယူ လာတာလည်း လတ်လတ်နဲ့ပဲ
နောက်ထပ် ကြည့်လိုက်ပါဉီး အဝတ်အထည်တွေ
အရည်ဘူးတွေကိုလည်း လတ်လတ်နဲ့ပဲ ထည့်ယူလာ
တာပဲ ငါကမှ အသုံးဝင်ဆုံးပဲ

အဲဒီတော့ ခြောက်ခြောက်က

ငါကို လတ်လတ်ထဲ မထည့်ဘဲ သယ်ယူလို့ရတယ်ဆိုတာ
ကိုကို မမ ဉီးဉီး ဒေါ်ဒေါ်တို့ကို ပြောလိုက်မယ်

နောက်ဆုံးကျေနှင့်တဲ့ စို့စို့က

ငါက တြေားသူတွေကို ညစ်ပတ်ပေကျုံနဲ့ စော်စော်နေနိုင်တယ်
ဆိုတော့ မင်းတို့ကို အားကိုးရမှာပဲ

အဲဒီအချိန်မှာ “အိမ်ရှင် မမလေးက ဟောဒီအမှိုက်တွေထဲမှာ အလွယ်တကူ မဆွေးမြေ နိုင်တဲ့ အမှိုက်တွေက ရေစီးရေလာကို ပိတ်ဆိုစေတယ်။ မြေကြီးထဲမှာလည်း ပိတ်ဆိုစေတယ်။ လေထဲမှာ ဟိုဟိုဒီဒီ လွင့်ပြီးလည်း ရုပ်ပွဲစေတယ်။ ကြာလာရင် ငါတို့ အိမ်ကလေး ဉာဏ်ပေါ်ရပ်ပွဲ ဖြစ်တော့မယ်။ ငါတို့ရဲ့အိမ်ကလေး လုပ်သန့်ရှင်းအောင် ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ”လို့ မေးတယ်။

ပုံးပုံးက

အမှိုက်တွေကို ကျွန်တော့ထဲပဲ ထည့်ကြပါခင်ဗျာ

ခြောက်ခြောက်က

ကျွန်တော့ကိုတော့ အမှိုက်ပုံးထဲအထိရောက်အောင် ပစ်ကြပါနော်

စိုစိုက

ကျွန်မကိုလည်း အနုလုံအောင် သေချာထပ်ပြီးမှ အမှိုက်ပုံးထဲအထိ ရောက်အောင် ပစ်ကြပါနော်

လတ်လတ်က

ကျွန်မကိုလည်း အမှိုက်ပုံးထဲအထိ ရောက်အောင် ပစ်ကြပါနော်

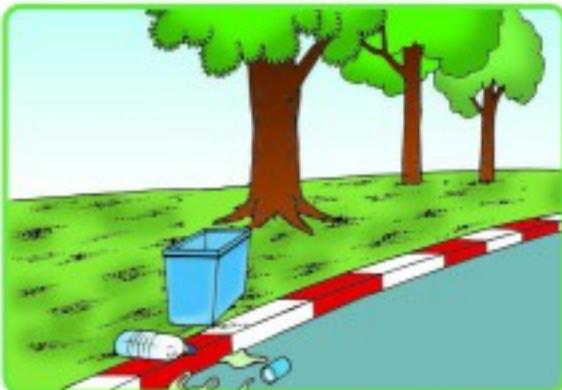

“ဒုံးကောင်းလိုက်တာ တို့အိမ်သားတွေအားလုံး မင်းတို့ပြောသလို လုပ်ကြမယ်။ အဲဒါ အားလုံးလုပ်သန့်ရှင်းဖို့ပဲ”လို့ မမလေးက ဝမ်းသာအားရ ပြောလိုက်တယ်။

ဒီပုံတွေကိုကြည့်ပြီး မေးခွန်းတွေ ဖြေကြည့်ပါ။

ဒီနေရာမှာ အမိုက်တွေ ရှိနေတာ ကောင်းသလား။ ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ။

* မေးခွန်း

- ၁။ အမိုက်တွေနဲ့ ဉာဏ်ပတ်နေတဲ့ နေရာတွေ တွေ့ဖူးသလား။ ဘာကြောင့် အဲဒီလို ဉာဏ်ပတ်နေတာလဲ။
- ၂။ ကျောင်းဝင်းထဲမှာ အမိုက်တွေရင် ဘာလုပ်မလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။
- ၃။ အမိုက်တွေကို ဘယ်နေရာမှာ ပစ်မလဲ။ ဘယ်လို ပစ်မလဲ။
- ၄။ တို့ရဲ့ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းလှပဖို့ ဘာလုပ်ကြမလဲ။

မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင်
ဂျပန်နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအောက်လုပ်ချုပ်မှု နည်းပညာကူညီပုံစံမှုပေးပါသည်။